

Střední školy jsou připravené vzdělávat i vaše zaměstnance

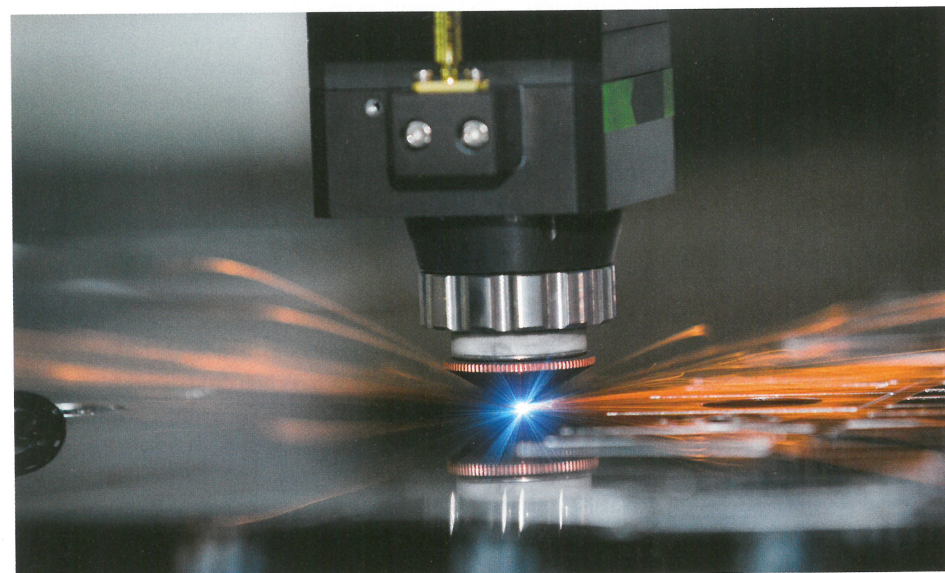
Údaje Úřadu práce letos opakovaně hovoří o rekordně nízké nezaměstnanosti. Počet volných pracovních míst je téměř totožný s počtem lidí bez práce. Podle statistických dat se zdá, že každý, kdo chce pracovat, místo najde. Zaměstnavatelé však zjišťují, že volné pracovní pozice neodpovídají kvalifikaci, znalostem a dovednostem žadatelů o práci. Na významu nabývá další vzdělávání a celý koncept celoživotního učení. Střední školy jsou jeho důležitou součástí.

Z hlediska zaměstnavatelů je nejméně zajímavější oblastí profesně orientované další vzdělávání (DV) poskytované odbornými školami, jež disponují moderně vybavenými dílnami, cvičnými automatickými linkami i celými poloprovozy. Je jen logické, že školy i jejich zřizovatelé hledají způsoby, jak je co neefektivněji využít. Vedle odborné přípravy žáků tak mnohé školy věnují systematickou pozornost rozvíjení DV. Například Střední odborné učiliště v Domažlicích uzavřelo spolupráci s firmou Siemens ČR a kromě nabídky DV je certifikovaným partnerem pro školení obsluhy CNC strojů. Benefitem pro školu je však i výcvik vlastních učitelů odborného výcviku i strojírenské teorie jako lektorů tohoto typu vzdělávání (jsou zařazeni do systému školení Siemens AG ve školícím středisku v německém Erlangu).

Další vzdělávání firmám na míru

V rámci programu dalšího vzdělávání nabízejí školy doplnění či rozšíření kvalifikace formou specializačních, inovačních aj. kurzů, mnohdy připravovaných na míru ve spolupráci s konkrétními zaměstnavateli. „Zájem o kurzy z oblasti techniky je relativně stabilní a vyplývá z naší spolupráce s firmami. Kurzy, které jsme dělali na zakázku, jsou z programování PLC automatů, programování CNC strojů nebo na základní znalosti ze strojírenství a elektrotechniky,“ potvrzuje Ing. Zdeněk Borůvka, ředitel Střední průmyslové školy v Třebíči. Častou zakázkou jsou kurzy pro nové zaměstnance.

„Firma často přijme na jednoduché práce zaměstnance, který v dané oblasti nikdy nepracoval. Je například vyučený v oblasti zahradnictví a pracuje na montážní lince. Nemá žádné znalosti o technické dokumentaci, materiálech a jejich zpracování, vlastnostech... Firma řekne, jaké základní znalosti by měli zaměstnanci zvládat, my jsme schopni je to naučit a vše s nimi prakticky procvičit. Stanoví se rozsah kurzu, dny výuky, cena a kurz lze v domluveném termínu zahájit. Někdy jde o kurz zaměřený pouze na základní technickou dokumentaci v rozsahu deseti hodin. Anebo může jít o kurz komplexnější na sto a více hodin. Záleží čistě na tom, co firma potřebuje.“

Svým způsobem výjimečným projektem dlouhodobého vzdělávání je Technická akademie – do trebičské průmyslovky pravidelně dojíždí jednou za dva týdny až stovka účastníků z jihlavské firmy, aby se vzdělávali v oblasti strojírenství, elektrotechniky, optiky a nauky o materiálech. Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž má vlastní poloprovoz pro výrobu sýrů, stroje na balení potravin dle hygienických norem, školní laboratoře pro chemický nebo mikrobiologický rozbor potravin. V jejím programu DV je mimo jiné i jednorázové certifikované firemní vzdělávání nebo semináře senzorkého hodnocení potravin. Těch se v rámci povinného profesního vzdělávání účastní například pracovníci mlékáren, pekáren, laboratoří a další pracovníci, kteří mají povinnost pravidelně obnovovat chuťovou a čichovou paměť, schopnost rozlišovat barevné tóny i rozdíly textury potravin.

Profesní kvalifikace: šance pro každého

Spolupracovat se školami může být pro firmy zajímavé rovněž v případě rozvojových vzdělávacích programů, jimiž se snaží motivovat a udržet perspektivní pracovníky. Studium v oblasti ICT,

cižích jazyků, ale i komunikačních či prezentačních dovedností a dalších soft skills mohou nabídnout některé střední odborné školy, obchodní akademie, dá se však očekávat, že se v tomto segmentu začnou čím dál více angažovat i gymnázia. Díky projektu akčního plánování se totiž začala systematicky zabývat i tématem doplňkového vzdělávání dospělých. Střední odborné školy jsou zároveň těmi správnými partnery firmám, jež chtějí umožnit složení standardizovaných zkoušek a získání chybějícího kvalifikačního osvědčení spolehlivým zaměstnancům, kteří se na určité pozici zapracovali bez příslušného výučního listu či maturitního vysvědčení. Stejně tak jsou partnery jednotlivcům – zájemcům o rekvalifikaci nebo o oficiální ověření výsledků jejich předchozího učení nebo dílčího vzdělávání. Tímto způsobem lze získat určitou profesní kvalifikaci či kvalifikaci umožňující vykonávat pracovní činnosti s reálným uplatněním na trhu práce, které jsou součástí Národní soustavy kvalifikací (NSK) ve smyslu zákona č. 179/2006 Sb. Úspěšní absolventi mohou dále, pokud mají zájem, dosáhnout úplné profesní kvalifikace, když na základě získaného osvědčení složí předepsanou zkoušku (například závěrečnou zkoušku v oborech s výuč-

ním listem či maturitou), aniž by museli absolvovat školní vzdělávání.

Podle ředitele Borůvky u profesních kvalifikací, které SPŠ v Třebíči poskytuje v elektrooborech, převažují zaměstnanci firem, kteří si potřebují doplnit kvalifikaci – některým vzdělání firma hradí, jiní si je platí sami. „Většinou se jedná o lidi, kteří problematiku povrchně znají a u nás si doplní vědomostí, a hlavně praktické dovednosti, na kterých jsou tyto profesní kvalifikace založeny. Je škoda, že ještě stále se najdou firmy, které netuší, co profesní kvalifikace jsou a jak je mohou využít pro vzdělávání svých zaměstnanců,“ dodává ředitel.

Rekvalifikace nebo ověření výsledků učení dle NSK je šancí i pro mladé lidi, jimž profesní start do života nevyšel. „Někdy žák odejde ze školy po roce nebo po dvou,“ vysvětluje PaedDr. Ivana Nechvátalová, vedoucí odd. vzdělávání dospělých, projektů a grantů Akademie řemesel Praha – Střední školy technické. „Stačí, že určitý čas nechozí do školy, nedoplní si učivo a propadá. Zpočátku se ‚chytne‘ jako brigádník. Jenže za pár let dostane rozum a spočítá si, že jako kvalifikovaný pracovník má šanci na lepší práci i výděly. Díky rekvalifikací se tito lidé vracejí do vzdělávání.“ Škola nabízí

19 profesních oborů, v jednom školním roce projde rekvalifikačními kurzy Akademie řemesel Praha – SŠT stovka lidí. „Devadesát procent z nich jde do závěrečných zkoušek. Jsou ctižádostiví a motivovaní uspět na trhu práce,“ dodává Nechvátalová. Mgr. Zdeněk Musil, ředitel Střední školy obchodní a služeb SČMSD Žďár nad Sázavou, upozorňuje, že další skupinu tvoří neúspěšní maturanti: „Vzhledem ke změnám, které přináší státní maturity, lze předpokládat, že zájem o další vzdělávání prostřednictvím profesních kvalifikací bude na vzestupu. Letos jsme proto například realizovali kurzy pro neúspěšné maturantky v oboru Kosmetička a umožnili jim dosáhnout na certifikaci v odbornosti. To jim zajistí zařazení na pracovní trh v oboru, ve kterém se vzdělávaly.“

Nové trendy: po čtyřicítce chci změnu

Novým trendem v oblasti dalšího profesního vzdělávání je nárůst samoplátců, kteří se rozhodli změnit profesi, často zcela radikálně, přestože s původní kvalifikací nemají problém najít práci. „Máme kuchaře, kteří se učí být strojními mechaniky. Mezi zájemci o řemeslné obory přibývá IT specialistů, ekonomů a dalších vysokoškoláků.“

Často nám říkají, že je prostě už neuspokojuje pracovat jen hlavou, že chtějí hmatatelné výsledky své práce. A tak se učí třeba truhlářem. V posledních dvou letech máme čtyřicet procent vysokoškoláků. Někdo se chce řemeslu věnovat jako koníčku, setkáváme se ale i s lidmi, kteří jsou pevně rozhodnutí změnit profesi,“ uvádí Ivana Nechvátalová. Také ve žďárské SŠOS se stále častěji setkávají s lidmi po 45. či 50. roce věku, kteří chtějí začít dělat něco úplně jiného. Ředitel Musil vidí souvislost i s lety, jež tito lidé strávili prací jednostranně orientovanou na výkon. „S ohledem na očekávané změny ve struktuře trhu práce v návaznosti na tzv. revoluci 4.0 je rozvoj profesního vzdělávání dospělých teprve na začátku,“ konstatuje. Na sedm stovek středních a vyšších odborných škol zapojených v krajském akčním plánování promítá do svých strategických plánů rozvoje i oblast dalšího vzdělávání a celoživotního učení. Mohou v něm zúročit své materiálně technické vybavení, oborové kompetence vlastních pedagogů, ale i posílit a prohloubit vazby se svými sociálními partnery. ■

DANIELA KRAMULOVÁ, projektová publicistka projektu P-KAP